

[Udenrigsministeren.]

skuffelse, at der fra sovjetisk side ikke endnu har vist sig nogen tilbøjelighed til at optage de nye vestlige forslag til realitetsdrøftelser, men at Sovjetregeringens repræsentanter tværtimod straks som et nyt element i forhandlingerne indførte princippet om et 3 mands direktorium af samme art, som blev foreslået af Sovjet under FN's 15. plenarforsamling, og som nu også kaster sin skygge over Laosforhandlingerne. Det har vakt forstemmelse i vesten, at Sovjet hidtil har holdt fast ved dette princip under forhandlingernes forløb, og der er ingen tvivl om, at netop dette spørgsmål har været et af emnerne for drøftelserne i Wien, og at en ændring af det sovjetiske standpunkt vil være en nødvendighed, for at et samarbejde mellem vest og øst kan komme i gang. Om de to statslederes samtaler i Wien har hidført en umiddelbar ændring af den russiske opfattelse, er dog mere end tvivlsomt.

Man får det indtryk, at Sovjet i øjeblikket vil kræve denne tredelte ledelse af alle internationale organer også i forbindelse med afrustningsaftaler og kontrol med afrustning. Dette vil føre Sovjets vetoret ind i alle internationale organer og vanskeliggøre ethvert forsøg på at skabe udøvende internationale organer med virkelig autoritet til at betrygge internationale retstilstande. En fastholden af denne linje vil som nævnt navnlig på nedrustningsområdet vanskeliggøre forhandlingerne med vesten.

Jeg skal derefter gøre nogle bemærkninger om markedsplanerne.

I forbindelse med det høje tings behandling af forslaget til folketingsbeslutning om Finlands tilknytning til EFTA havde jeg allerede den 5. maj lejlighed til at redegøre for udviklingen omkring de europæiske markedsplaner. Jeg påpegede da, hvorledes markedsproblemet havde taget en ny vending efter premierminister Macmillans besøg hos præsident Kennedy i begyndelsen af april, og hvorledes spørgsmålet om en britisk tilslutning til fællesmarkedet på grundlag af Romtraktaten derefter var kommet til at indtage den fremtrædende plads i de britiske overvejelser. Jeg fremhævede, hvorledes der herved er sat en bevægelse i gang i retning af den eneste udgang på det europæiske markedsproblem,

der kan tilfredsstille Danmark, nemlig at vort lands to hovedmarkeder blev forenet under den samme ordning. Derfor måtte det være en dansk interesse at støtte denne bevægelse. I min tale den 5. maj her i folketinget føjede jeg imidlertid til (sp. 3386),

„at vi må lægge afgørende vægt på, at de EFTA-lande, som af politiske grunde ikke mener at kunne tilslutte sig Romtraktaten, bliver associeret med fællesmarkedet på sådanne betingelser, at de økonomiske bånd bliver de snævrere mulige. Ikke mindst må vi i Danmark tillægge det afgørende betydning, at de nære forbindelser til Sverige og Finland ikke brydes.“

I samme retning udtalte jeg mig i Kiel på et Europamøde dér den 26. maj, hvor jeg sagde:

„For den vestlige verden vil det være af afgørende betydning, at Sverige, Finland, Schweiz og Østrig ikke bliver ladt i stikken, når det fremtidige vestlige økonomiske samarbejde udformes. Hvad enten et eventuelt stort europæisk marked etableres på den ene eller den anden måde, og som jo ikke behøver at være den samme for alle EFTA-lande, så vil Danmarks stillingtagen i høj grad blive påvirket af, at vore nordiske nabolande Sverige og Finland samt de øvrige lande med tilsvarende neutral status får en tilfredsstillende status i et sådant samarbejde.“

Der er for mig ingen tvivl om, at det er en fælles nordisk interesse og en fælles EFTA-interesse, at den bevægelse, der nu er opstået i markedspolitikken efter en årelang stillingskrig, ender i en samlande nyordning, hvor de nordiske lande og de øvrige EFTA-lande finder en samtidig løsning.

Men hvor fremskredne er nu de britiske overvejelser? Den 17. maj holdt Storbritanniens Europaminister, lordseglsbevarer Edward Heath, i underhuset en tale, der er den hidtil mest positive britiske udtalelse om det samarbejde, der finder sted mellem de seks inden for Det europæiske økonomiske Fællesskab. Mr. Heath's udtalelser var så positive, at man næsten havde ventet, at de ville konkludere i en britisk erklæring om, at Storbritannien nu ville forhandle om tilslutning til fællesskabet. Det må imid-